

Nieuwjaarstoespraak 2023, Gouvernement aan de Maas, Maastricht, 2 januari 2023

Beste mensen,
Beste Limburgers,

Dertien maanden geleden zeiden Limburg en ik "ja"
tegen elkaar,
maar samen nieuwjaar vieren zat er toen – vanwege
dat rotvirus – nog niet in.

Hoe heerlijk is het, dat het nu wél weer kan;
dat we elkaar weer kunnen omarmen; en
ik nu niet via een schermpje hoef te zeggen:

Een heel gelukkig, gezond én '*gruuts*' Nieuwjaar!

Beste mensen,

Ik zei het al: 13 maanden geleden zei ik – tot over mijn
oren verliefd – 'ja' tegen Limburg. En sindsdien verkeer
ik – grotendeels – in de zevende hemel. Hoe kan het
ook anders:

- ik mocht het afgelopen jaar cadeaus uitpakken die hoog op mijn verlanglijst stonden. Zoals een samenleving, die nog écht weet wat sámenleven is. Ik zag prachtige voorbeelden, zoals in Vlodrop. Echt fantastisch zoals de bewoners daar met 'Veer Zeen Vlorp' samen sterk staan voor een leefbare toekomst van hun dorp; of in Bergen waar een grote groep vrijwilligers zorgt dat mensen niet vereenzamen, maar mee kunnen doen in het sociaal leven. Of het landelijk project Heerlen-Noord dat mensen nieuwe kansen geeft.
- net zo goed werd ik telkens weer blij verrast, zoals met de kinderburgemeesters, -wethouders, en -raadsleden. Ik mocht ze hier een tijdje geleden ontvangen; en ik moet zeggen: ik was behoorlijk onder de indruk van hoe bewust deze kinderen al met hun omgeving bezig zijn. En hoe goed hun ideeën zijn. Dat geeft écht hoop voor de toekomst!

- En hoe geweldig was het om als 'jonggehuwden' meteen de Koning met de Koninklijke familie en de President van Italië over de vloer te krijgen.

De eerste die hier zijn verjaardag kwam vieren; wat een fantastisch feest werd, waarmee we zoveel meer Limburg op de kaart hebben gezet dan alleen Maastricht, wat was dat fantastisch georganiseerd;

en de tweede die hier die andere verjaardag kwam vieren: de dertigste van het Verdrag van Maastricht dat hier in dit huis werd getekend. Machtig mooi dat hij zijn staatsbezoek aan Nederland hier én in Heerlen wilde afsluiten...

en dan heb ik het nog niet eens gehad over al die koningen en koninginnen die voorbijtrokken in mijn allereerste OLS; een pracht voorbeeld van de bijzondere cultuur die Limburg rijk is.

Het was kortom een eerste 'huwelijksjaar' van genieten; én elkaar nog beter leren kennen. En voor

mij: vooral luisteren. Luisteren naar grote en kleine verhalen; naar hoe belangrijk de buitenlandse burens zijn; maar bovenal naar de trots.

De trots op de vereniging, de trots op het bedrijf; en de trots op hoe hier het leven wordt geleefd. En dan kan ik mezelf een gelukkig man noemen, want wat 'Limburg, Limburg maakt', overtreft echt mijn stoutste verwachtingen.

Genieten, dus beste mensen, maar ook weten en ervaren dat je niet enkel in die zevende hemel kan verkeren. Dat je samen ook tegenslag moet (kunnen) doorstaan, want het kan ook tegenzitten...

- Zo dachten – hoopten – we dat toen we elkaar het ja-woord gaven, dat we in het staartje van een storm zaten. Dat we wijzer geworden - ná corona; ná de watersnood; en ná de bestuurs- of beter vertrouwenscrisis – het normale leven weer konden oppakken. Niet wetende dat ons meer stormen stonden te wachten: die voor ons totaal onverwachte oorlog aan de buitengrens van ons Europa; die

energiecrisis; dat gigantisch tekort aan betaalbare woningen; het moeilijk in staat zijn om vluchtelingen fatsoenlijk op te vangen; het leven dat steeds duurder wordt... om nog maar niet te spreken van die enorme stikstofbom...

- En, ja het doet mij – het doet ons – pijn om te zien hoeveel mensen het nu zo ongelooflijk lastig hebben. Ook hun verhalen heb ik gehoord:
 - verhalen van Oekraïners die – hoewel hier nu veilig – zich verschrikkelijk zorgen maken over hun achtergebleven familie in bezet gebied;
 - verhalen van vluchtelingen – zoals zij die hier nu aan de andere kant van dit gebouw verblijven – die zo ontzettend onzeker zijn over hoe lang hun leven nog op pauze blijft staan;
 - maar bovenal verhalen van al die Limburgers die steeds meer moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen; en zichzelf tot grote ontzetting terugvinden in de rij van de voedselbank...

- Bovendien – en daar kan ik helaas geen doekjes om winden – begint ook ons eigen huishoudboekje er een stuk minder florissant uit te zien. Ofwel: ook de provinciale flappentap voor alle extra's die Limburg zich jaren kon permitteren, raakt leger en leger...

Kortom, beste mensen, het uitdagende tijden. Toch blijf ik optimistisch. Nee, het oude normaal keert niet terug. We zijn onmiskenbaar onderweg naar een nieuw tijdperk. Maar nu is het de kunst om daarin de nieuwe mogelijkheden te ontdekken; te zien wat wél kan; en dat wat wél kan vooral ook samen aan te pakken. En, zoals ik Limburg nu heb leren kennen, geloof ik heilig dat Limburg die kunst verstaat.

- Zie alleen al de *Brightlands*-campussen. Deze zijn juist ontstaan uit de wens een duurzame toekomst vorm te geven. En nu ze tien jaar op stoom zijn, zie ik ze daarin de komende jaren alleen nog maar beter worden. Mét wellicht de absolute kers op de taart van onze kenniseconomie: de komst van de Einsteintelecoop. De kans om deze – samen met

onze buitenlandse burenen – naar hier te krijgen, zie ik alleen maar groeien. Net als de enorme mogelijkheden die dit ruimte-orakel ons kan bieden. Voor knappe koppen én voor behendige handen; en

- Zie ook hoe we hier in Limburg omgaan met die stikstofdiscussie. Toen deze losbarste, zaten we hier al twee jaar rond de tafel om dat probleem samen – en vooral in overleg – te tackelen. Resultaat van deze ‘Limburgse methode’: 25 (!) van de 50 stikstofstoppers in Nederland, stoppen in Limburg. Blijft stikstof een lastige zaak: ja. Pakken we alles meteen goed aan: vast niet altijd . Maar we blijven wél met elkaar in gesprek. Zoveel uitdagingen, zoveel veerkracht. Ik wil de organisatie hier in huis daar enorm voor bedanken.
- En bovenal zie ik ook de kracht die in het Límburgs DNA zit: de wil en bereidheid om elkaar te helpen. Zoals velen vorig jaar de watersnoodslachtoffers te hulp schoten; een organisatie als Grenzeloos Maastricht nieuwe landgenoten zo snel mogelijk thuis laat voelen; of zoals bewoners van Vaals verbinding

zoeken met alle 70 nationaliteiten binnen haar gemeentegrenzen... dát is precies de spirit die we nodig hebben om samen stormen te trotseren; zónder elkaar uit het oog te verliezen.

Het zachte van de g – zo heb ik ontdekt – zit niet enkel in de manier van praten. Dat zachte zit ook zeker verankerd in de manier waarop we hier sámenleven...

Dus beste mensen, laat ons vooral ook heel nieuwsgierig zijn naar de toekomst; naar wat het ons ook kan opleveren; ons aller leven kan verbeteren. Ik ben op de korte termijn ook heel benieuwd naar wat de provinciale verkiezingen - van aankomende maart - ons gaan brengen. Als ik iets hoop, dan is het dat het Limburgs Parlement doorgaat op de ingeslagen weg; en daar wil ik ze een groot compliment voor geven. Maar dat ook een nieuw Limburgs Parlement:

- blijft werken aan herstel van vertrouwen;
- blijft focussen op de inhoud; en
- blijft hechten aan een debat op basis van respect voor elkaar en voor elkaars mening.

- En blijft werken aan transparantie

Net zoals ik hoop dat we snel aan een (- wederom -) sterk bestuur kunnen bouwen.

En een sterk bestuur is in mijn ogen in de eerste plaats een **inlevend** bestuur. Een inlevend bestuur die – zoals ik ook tijdens mijn installatiespeech, mijn huwelijksgelofte, zei – het leven van mensen als uitgangspunt neemt én daarover in gesprek blijft mét die mensen. Alleen dan kan je weten, begrijpen en voelen wat nodig is om kloven te verkleinen. Of zoals ik graag zeg: 'als het hart het voelt, kan het hoofd aan het werk'.

Beste mensen,

Op deze plek zou ik graag een compliment willen maken naar het huidige team bestuurders. Ingevlogen door Johan Remkes en vol aan de bak gegaan, voor Limburg als een hecht team.

Ik ben nog steeds blij dat ik vorig jaar 'ja' tegen Limburg heb gezegd. Jazeker! Vooral omdat ik die

geweldige trots heb mogen ontdekken. De trots op wat Limburg allemaal 'kan, doet en is'. Dus als ik me al één Limburgs (of in ieder geval Maastrichts) woord héél goed eigen heb gemaakt, dan is het wel: '*gruuts*'. Met aan mezelf de opdracht dat 'gruuts zien' ook buiten de provinciegrenzen te brengen. Want het mag daar best nog wat beter op de kaart wat 'Limburg Limburg maakt; zoals onze Limburgse methode waarmee we niemand willen uitsluiten voor een beter leven. Zodat mensen weer perspectief zien, die ze nu evenniet zien, mensen er bij horen die zich nu eenzaam voelen, nieuwe innovatieve kansen benut worden.

Over provinciegrenzen gesproken: ik ben inmiddels de Maas overgestoken. Sinds dit najaar wonen we ook echt samen. Ik nu in Gennepe. Waarmee ik nu natuurlijk deze stad van Sint Norbertus officieel uitroep tot

Nee grapje...

wél heb ik uit het noorden Venlon, mannenkoor uit Venlo, meegenomen om na de toast de toon voor het Bronsgroen te zetten...

Dus nogmaals:

ik wens ons een heel gelukkig, gezond én ...(*samen*)

GRUUTS 2023.

(toast)

(volkslied)